

Anul XIV Nr. 6 (6)
Iunie 2012

ISSN 2285 – 309X

REVISTA DE INFORMARE, OPINIE, ȘI
INOVARĂ PEDAGOGICĂ

EDITATĂ DE CASA CORPULUI DIDACTIC ALBA,

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

Editura
Universul Școlii

Arta supremă a profesorului este de a trezi bucuria exprimării
creatoare și bucuria cunoașterii.

A. Cisteian

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director: Prof. Deák – Székely Szilárd Levente****Redactor șef:** Prof. Oros Ligia Elena**Secretar de redacție:** Prof. preot Hrițac Gheorghe**Redactori:** prof. Bloj Lenuța, prof. Grosu Monica, prof. Tocaciu Diana, prof. Gornic Mihaela, prof. cons. Croitoru Felicia, prof. Bîrjac Mihaela, prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** lector univ. dr. Scheau Ioan**Tehnoredactare:** aj. analist programator Popa Ioan**SUMAR**

Eseu despre cultură și civilizație pentru dezvoltarea durabilă a societății - <i>Prof. Jude Laurențiu</i>	3
Plagiatul în învățământul preuniversitar – <i>Prof. docum. Dobra Lavinia</i>	5
Memento despre evaluare (II) - <i>Prof. Munteanu Maria</i>	7
Toleranța în rândul adolescenților – Proiect dezbateri – <i>Prof. Mircea Cosmina, Prof. Teglaş Maria</i>	9
Orientarea școlară și profesională a elevilor cls. a VIII-a – <i>Psiholog Ana-Maria Filimon</i>	13
Aplicații ale teoriei inteligențelor multiple în cadrul lecțiilor de lectură la cls. II-IV – <i>Inv. Bocșa Aurelia Georgeta</i>	17
Familia în educație – <i>Prof. înv. primar Maria Valeria Angela</i>	19
Educație și comunicare prin teatru – <i>Prof. Mirela Ianc</i>	20
Educația ecologică în școală și familie – <i>Prof. Pașca Adriana</i>	23
Cu Caragiale: citesc, cunosc, interpretez – <i>Prof. David Aranca</i>	25
Cu ghiozdanul prin castel – <i>Prof. David Aranca</i>	26

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

Eseu despre cultură și civilizație pentru dezvoltare durabilă a societății

Profesor Jude Laurențiu
Colegiul Național Horea Cloșca și Crișan

CIVILIZĂȚIE, *civilizații*, s.f. Nivel de dezvoltare materială și spirituală a societății, a unui popor, a unui stat etc. într-o epocă dată (DEX.)

Să definim: Civilizație elementară - nivelul elementar de dezvoltare a unui popor dintr-un anumit spațiu geopolitic, ca civilizația unei generații (C_i). Ca urmare într-un spațiu geopolitic în care se succed generații după generații, se vor succeda civilizațiile pornind de la cea inițială C_0 , C_1 , C_2 , C_{n-1} , C_n , C_{n+1} ,

Sucesiunea civilizațiilor este un fenomen natural, având drept scop major eficientizarea dăinuirii speciei umane în biotopul în armonie cu toate elementele din biocenoză. Legătura imuabilă între acestea și specia umană lanțul trofic ce asigură circulația energiei în ecosistem. Ca urmare în mod firesc după o civilizație elementară C_k , urmează o civilizație elementară C_{k+1} , care să nu ducă specia umană la extincție, ca urmare civilizație elementară C_{k+1} va fi o continuatoare, preluând ca o funcție continuă acumulările și eliminările din ecosistem.

$$C_i = f_i (\text{energie, biotop, biocenoză})$$

CULTURĂ, *culturi*, s. f. **1.** Totalitatea valorilor materiale și spirituale create de omenire în procesul practicii social - istorice, precum și instituțiilor necesare pentru crearea și comunicarea acestor valori (DEX). **2.** Totalitatea valorilor materiale și spirituale acumulate de omenire în decursul vremurilor.

Cultura reprezintă ca urmare o sumă de civilizații elementare acumulate până la un anumit moment dat (**Fig. 1**), însumare ce valorifică tot ceea ce este important pentru existența speciei, și elimină tot ceea ce duce la extincția speciei.

$$\text{Creșterea culturală} = \int C dt = \int f(\text{energie, biotop, biocenoză}) dt$$

Cultura	Civilizația C_{n+1}
	Civilizația C_n

	Civilizația C_2
	Civilizația C_1
Civilizația generației de pornire C_0	

Fig. 1

Istoria cunoaște și situații în care anumite culturi și-au oprit dezvoltarea (spunem noi au dispărut), la fel cum cunoaștem exemple din biocenoze când anumite specii au intrat în extincție și au dispărut.

În acest caz civilizație elementară C_{n+1} a perturbat, nu a mai fost o continuatoare, a produs o perturbație ce a rupt continuitatea funcției, a produs o catastrofă în ecosistem, împingându-l pe o pantă negativă spre extincție, sau a stopat creșterea culturală.

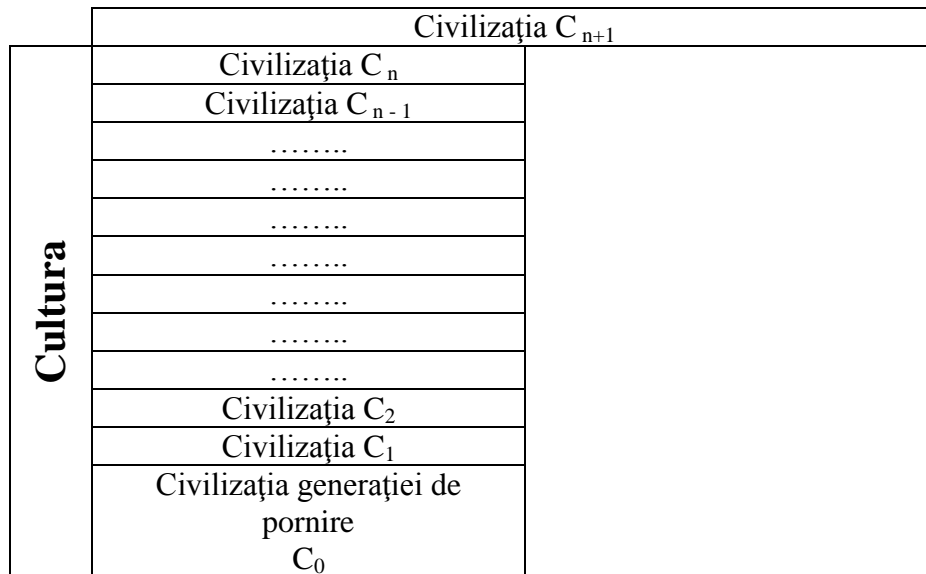

Fig. 2

Civilizația elementară C_{n+1} , situată parțial pe valorile culturale precedente, cu o stabilitate precară, va duce în mod evident în timp la prăbușire. Poziția acestuia va determina ca etajele următoare să fie extrem de șubrede, cultura și existența comunității va fi în pericol de a intra în extincție.

Etajul $n+1$ neavând o bază culturală solidă, fiind rău poziționat, în afară se va prăbuși, iar cultura respectivă va intra în istorie, dispărând din viața de zi cu zi.

În acest caz nu se poate vorbi despre o reală politică culturală de dezvoltare durabilă. Probabil că se poate vorbi că pe ruinele vechii culturi și civilizații se va construi o nouă civilizație și o viitoare cultură.

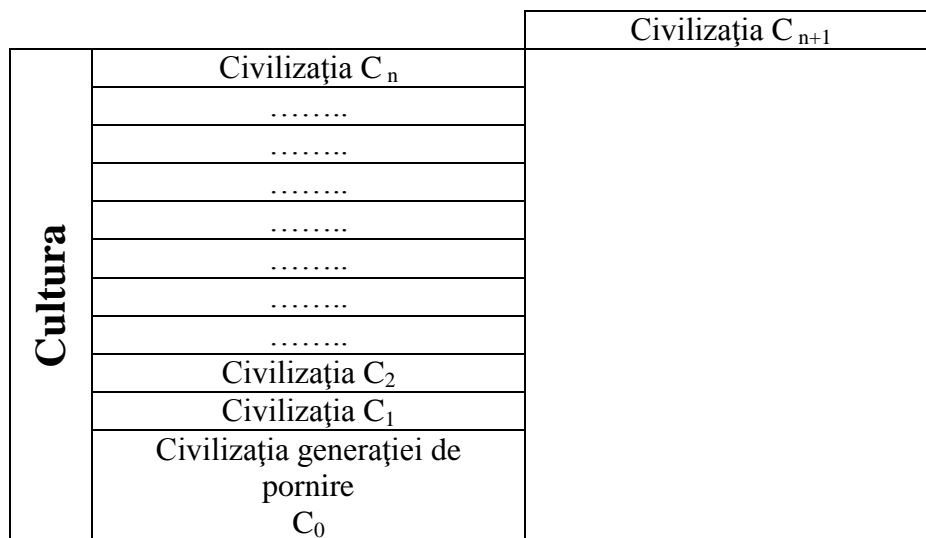

Fig. 3

Civilizația elementară C_{n+1} , situată în afara valorilor culturale precedente, va duce la prăbușire. Poziția acestui etaj, în afara etajele precedente, fără nici un sprijin, pune un final istoric, culturii precedente și existența comunității în vechile valori va fi anulată, va dispărea brusc, pentru ea schimbarea va echivala cu un cataclism.

PLAGIATUL ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof. documentarist Lavinia DOBRA
Grup Școlar de Turism Arieșeni

În lucrările de pedagogie se pune accent pe învățarea prin lectură, prin descoperire individuală. Efectuarea de către elevi a unor teme scrise, referate, eseuri, lucrări de semestru, care are ca scop sistematizarea, fixarea și valorificarea cunoștințelor citite și supunerea acestora la discuții colective, se bucură de feedback pozitiv în rândul elevilor.¹ Majoritatea elevilor preferă să facă un material decât să memoreze anumite informații și să fie evaluați oral sau în scris. Este o problemă actuală în ce măsură această muncă este una adevărată, corectă și într-adevăr folositoare pentru elevi.

Cercetarea științifică din învățământul preuniversitar, pentru că o putem numi așa chiar dacă aceasta nu se ridică la nivelul celei din învățământul superior, va sta la baza formării lor ca oameni și ca viitori studenți. Aceste lucrări pe care le fac elevii din învățământul preuniversitar și care constau în parcurgerea anumitor materiale și examinarea lor cu simț mai mult sau mai puțin critic, au un rol decisiv în primul rând în familiarizarea elevului cu informații și opinii diferite, și nu în ultimul rând în descoperirea gustului pentru lectură. Limitarea cunoașterii unei anumite teme doar la textul din manual este greșită, mai ales dacă tema prezintă un interes deosebit, care poate fi valorificat prin lecturi suplimentare, și de ce nu prin referate și discuții ulterioare.

Din păcate calitatea materialelor elaborate lasă de multe ori de dorit. Elevii trebuie descurajați de vechiul obicei de a copia dintr-o singură carte și de a-și atribui meritele unui material „muncit de ei”. Acest gen de lucrare nu face decât să încurajeze superficialitatea și necinstea, sau mai bine spus furtul intelectual. Trebuie să învățăm elevii să se manifeste cu responsabilitate și corectitudine față de autorii lucrărilor consultate, de asemenea să își formeze o conștiință a lucrului muncit și bine făcut.

Faptul că poți găsi gratuit sau contra-cost pe internet tot felul de lucrări, de la teme de liceu până la lucrări de doctorat îi încurajează să

obțină o notă într-un mod foarte ușor. Probabil că încă cei mai mulți dintre elevi nu înțeleg ce înseamnă plagiatul și care sunt efectele sale pe termen mediu și lung. Aici trebuie să intervină dascălii pentru a limita pe cât posibil, încă din liceu sau chiar gimnaziu, plagiatul. Acesta este furt intelectual calificat. Astăzi există „detectoare de plagiarism”; ele trebuie doar folosite. Chiar și motoarele de căutare cunoscute pot ajuta în detectarea plagiarismului, pentru că numărul de materiale disponibile on-line cunoaște un trend ascendent.

Prin plagiat înțelegem însusirea ideilor, tezelor, procedurilor, metodelor, tehnologiilor, rezultatelor sau textelor unei alte persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, prezentându-le drept creație proprie.² În DEX plagiatul este descris drept: „acțiunea de a *plagia*; plagiere. (Concr.) Operă literară, artistică sau științifică a altcuiva, însușită (integral sau parțial) și prezentată drept creație personală. [Pr.: *-gi-at*] – Din fr. **Plagiat**”.³ Conform legii dreptului de autor nu se consideră plagiat „utilizarea de scurte citate dintr-o operă, în scop de analiză, comentariu sau critică ori cu titlu de exemplificare”⁴, în măsura în care folosirea lor justifică întinderea citatului.

Încă din clasele gimnaziale și liceale elevul trebuie să știe că atunci când preia un scurt citat dintr-o operă, trebuie să menționeze sursa, respectiv autorul și lucrarea. Elevul trebuie învățat să folosească indicii bibliografici de la subsolul paginii și să întocmească o listă bibliografică la sfârșitul materialului. Pentru a învăța ordinea și punctuația unei trimiteri bibliografice este bine să le oferim un model sau cel puțin să le enumerăm elementele care o

² LEGE nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare [http://www.legestart.ro/Lege-nr-206-din-2004-\(Njg0NTE-\).htm](http://www.legestart.ro/Lege-nr-206-din-2004-(Njg0NTE-).htm)

³ <http://www.ce-inseamna.ro/cuvantul/plagiat/dictionar-explicativ-roman/32644>

⁴ Legea nr 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (actualizată până la data de 9 August 2006) <http://www.legi-internet.ro/index.php?id=63>

¹ Ioan Cerghit. *Metode de învățământ*. Iași: Polirom, 2006, p. 86

alcătuiesc: autor, titlul lucrării, localitatea de apariție, editura, anul și numărul paginii⁵. Pentru note este bine să le prezentăm modelele de redactare, cunoscute prin sistemul European de notare. Există două variante ale sale, notele plasate la subsolul paginii sau notele plasate la sfârșitul textului. Un alt sistem de întocmire a aparatului critic este cel american. Conform acestuia după preluarea unei informații bibliografice, se trec într-o paranteză următoarele: numele autorului, anul apariției lucrării și pagina unde se găsește informația respectivă⁶.

Cadrele didactice sunt datoare să le explice elevilor că este chiar necesar și obligatoriu să cunoască cât mai multe opinii și informații referitoare la tema dată, atunci când ele există și că nu este greșit să folosim fragmente pe care le considerăm utile și importante din punct de vedere informațional, atât timp cât menționăm sursa. De multe ori bibliografia unei lucrări spune foarte multe despre lucrarea în sine și chiar dacă subiectul a fost deja dezbătut în alte materiale de specialitate și nu poate aduce nimic nou, contribuția lor va consta în sintetizarea și selectarea noțiunilor pe care ei le consideră importante și eventual în emiterea unor concluzii proprii.⁷ În plus, prin metoda studiului individual se încurajează autonomia celui care învață, oferindu-i posibilitatea de a-și etala stilul personal, gusturile proprii și capacitățile psihice personale.⁸

Lista bibliografică este de obicei sugerată de profesor împreună cu tema lucrării. Fiecare dintre lucrările recomandate în lista inițială poate conduce la alte surse bibliografice, care ar putea fi consultate, dacă există suficient timp. În mod obligatoriu bibliografia orientativă trebuie să conțină și lucrări de referință, precum dicționarele și enciclopediile. Unde apar citate trebuie să apară în mod obligatoriu indicații asupra verificabilității citatelor respective

(autor, carte, editura, loc, anul apariției, numărul paginii).

Dascălii trebuie să le pretindă elevilor lucrări bine documentate, cu un număr minim de titluri bibliografice precum și un minim sau maxim de pagini. De asemenea, Internetul nu trebuie exclus ca pe ceva nociv, din contră el trebuie valorificat la maxim, binețles cu menționarea paginii web utilizată drept sursă. Un bun exemplu sunt enciclopediile virtuale (wikipedia) sau dicționarele, care pot constitui trimiteri bibliografice, iar la final ele vor constitui webografia lucrării.

Sarcina evaluării lucrărilor revine, în primul rând, celor care le realizează. Activitatea de evaluare a cercetării are rolul de a se constitui într-o atitudine critică în receptarea rezultatelor, prevenindu-se improvizația, cât și denaturarea adevărului, prin intermediul unor elaborări teoretice sofisticate. Elevii vor fi încurajați să își formuleze și să își argumenteze opiniile, într-un mod cât mai clar și explicit, pentru a-și forma un stil propriu de exprimare, atât în scris, cât și verbal. Așadar, concluziile proprii sunt obligatorii.

Prin realizarea diverselor referate sau lucrări care tratează unul sau mai multe subiecte, cadrul didactic urmărește aprofundarea unor noțiuni importante, descoperirea informațiilor care captează interesul elevilor, încurajarea studiului individual sau a muncii în echipă, precum și dezvoltarea depinderilor de documentare. De asemenea, profesorul va evalua prelucrarea informațiilor găsite în diverse forme, capacitatea de analiză, sistematizare și sinteză a acestora. Dascălul va urmări validitatea și fidelitatea instrumentelor de măsurare; gradul de reprezentativitate a materialului și a cazurilor studiate; calitatea prelucrării, analizei și interpretării informațiilor; precum și maniera de construcție teoretică.

Una din valorile esențiale pe care trebuie să și le însușească elevii încă din gimnaziu și cel târziu în liceu, este corectitudinea în ceea ce privește lucrările realizate individual sau în grup. Elevii trebuie să devină conștienți că a lua materialul realizat de altcineva, de pe internet sau de altundeva, și a-ți trece numele pe el este de fapt un act grav, un furt intelectual, la fel ca și atunci când folosești doar parțial diverse lucrări și „uiți” să menționezi sursa.

Cadrele didactice sunt datoare să evalueze cu rigurozitate lucrările și să

⁵ Georgeta Bădău. *Inițiere în cercetarea documentară. Partea I. Alba Iulia: [s.n.], 2004, p. 64*

⁶ <http://www.scribub.com/sociologie/resurse-umane/ELABORAREA-UNUI-REFERAT-STIINT232271718.php>

⁷ Lavinia Dobra, *Referate si lucrari de semestru?, În Universul Școlii, nr. 8 /2007, p. 19*

⁸ Ioan Cerghit. *Metode de învățământ. Iași: Polirom, 2006. p. 89*

sanționeze plagiatul pentru a-i descuraja pe elevi să folosească abuziv deja cunoscutele comenzi „copy” și „paste”. În plus, este bine ca elevii să își susțină public lucrarea, fapt care-i va face pe cei care sunt tentați să „împrumute” materiale să se gândească de două ori. Asta pentru că este dificil să prezinți, să răspunzi la întrebări și să participi la discuții, dacă nu cunoști suficient de bine tema. Doar așa vor obține satisfacția muncii proprii și bine făcute, care într-adevăr să ducă la o îmbogățire a cunoștințelor și la dezvoltarea lor personală, și nu doar la obținerea unei note mulțumitoare într-o manieră extrem de facilă.

BIBLIOGRAFIE & WEBOGRAFIE:

1. BĂDĂU, Georgeta. *Inițiere în cercetarea documentară*. Partea I. Alba Iulia: [s.n.], 2004.
2. CERGHIT, Ioan. *Metode de învățământ*. Iași: Polirom, 2006.
3. DOBRA Lavinia, Referate și lucrări de semestru?, În *Universul Școlii*, nr. 8 /2007, p. 19
4. <http://ro.scribd.com/doc/6810722/Metodologia-cercetării-științifice>
5. LEGE nr. 206 din 27 mai 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare [http://www.legestart.ro/Lege-nr-206-din-2004-\(Njg0NTE-\).htm](http://www.legestart.ro/Lege-nr-206-din-2004-(Njg0NTE-).htm)
6. Legea nr 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (actualizată până la data de 9 August 2006) <http://www.legi-internet.ro/index.php?id=63>
7. <http://www.ce-inseamna.ro/cuvantul/plagiat/dictionar-explicativ-roman/32644>
8. <http://www.scribte.com/sociologie/resurse-umane/ELABORAREA-UNUI-REFERAT-STIINT232271718.php>

MEMENTO DESPRE EVALUARE (II)

*Prof. Munteanu Maria
Școala gimnazială „M. Eminescu” Ighiu*

A. FUNCȚIILE EVALUĂRII

- **FUNCȚIA DIAGNOSTICĂ** (prin depistarea lacunelor și greșelilor elevilor evaluatorul își ameliorează tehnicile și modul de predare)
- **FUNCȚIA PROGNOSTICĂ** (interpretarea rezultatelor permite luarea de decizii privind evoluția ulterioară a elevilor)
- **FUNCȚIA DE SELECȚIE** (intervine atunci când se dorește ierarhizarea elevilor)

B. TIPURILE DE EVALUARE

- **PREDICTIVĂ (INIȚIALĂ)**
- **FORMATIVĂ (CONTINUĂ)**
- **SUMATIVĂ (FINALĂ)**

C. INSTRUMENTE DE EVALUARE

- **PROBA** - orice instrument de evaluare proiectat, administrat și corectat de profesor
- **ITEM** - element component

1. METODE DE EVALUARE TRADIȚIONALE

A. PROBE ORALE. Observarea și aprecierea verbală să fie obiectivă, detașată de prejudecățile de simpatie/antipatie, să evidențieze aspecte pozitive, tendințe de progres. Se poate realiza cu:

- Tema pentru acasă
- Munca independentă în clasă
- Răspunsuri la fixarea cunoștințelor
- Dificultăți și greșeli semnificative

Chestionarea orală curentă sau finală realizată individual sau frontal, sub formă de conversație prin care se verifică gradul de însușire a cunoștințelor, deprinderilor, priceperea sau capacitatea de a prelucra și interpreta întrebări clare, ordonate logic, pentru a stimula gândirea.

- Să predomine întrebările cauzale, problematizate
- Să solicite examenatului rigoare, logică, argumente convingătoare

- Dialogul profesor-elev să fie stimulativ, să nu producă blocaje
- Mimica, gestica profesorului să confirme sau să infirme răspunsurile

B. PROBE SCRISE. Lucrări scrise (lucrări de control, extemporale)

- Verifică în timp scurt cunoștințele unui număr mare de elevi
- Reflectă punctual nivelul achizițiilor elevilor
- Este mai convingător pentru examinați și examinatori

Testele docimologice asigură controlul obiectiv asupra modificărilor produse în comportamentul elevilor (cunoștințe, deprinderi, capacități, aptitudini)

- Conțin seturi de itemi și punctajul lor
- Dacă sunt standardizate permit compararea rezultatelor obținute între elevi sau grupuri de elevi când sunt aplicate în condiții standard

C. PROBELE PRACTICE. Oferă posibilitatea de a:

- Evalua capacitatea elevilor de aplicare a cunoștințelor în practică
- Evalua priceperile și deprinderile de lucru cu mijloacele, instrumentele, tehnicile specifice disciplinei

II. METODE MODERNE / COMPLEMENTARE DE EVALUARE

1. **Observarea atentă și sistematică a activității și comportamentului elevilor** furnizează informații asupra achizițiilor, performanțelor elevilor din perspectiva capacității lor de acțiune și relaționare a competențelor și abilităților de care dispun aceștia. Se pot evalua mai ales comportamentele afectiv-atitudinale. Atingerea acestui scop depinde de selectarea unor instrumente adecvate obiectului observării. Profesorul are următoarele modalități de înregistrare a informațiilor:

1. Fișa de evaluare

2. **Scara de clasificare** construită prin ordonări și gradări de date obiective la intervale egale, comparabile, care formează treptele scării.

3. **Lista de control** sau verificare utilizată după o activitate de investigare-experimentare.

Prin această metodă se poate evalua atât procesul cât și produsul astfel:

Caracteristici evaluate		
Concepte și capacități	Atitudinea elevilor față de sarcina dată	Comunicarea
<ul style="list-style-type: none"> • organizarea și interpretarea datelor, selectarea și organizarea corespunzătoare a instrumentelor de lucru • selectarea și organizarea corespunzătoare a instrumentelor de lucru • descrierea și generalizarea unor procedee, tehnici, relații; utilizarea unor materiale auxiliare pentru a demonstra ceva • identificarea relațiilor • utilizarea calculatorului în situații corespunzătoare 	<ul style="list-style-type: none"> • concentrarea asupra sarcinii de rezolvat • implicarea activă în rezolvarea sarcinii • punerea unor întrebări pertinente profesorului • completarea-îndeplinirea sarcinii • revizuirea metodelor utilizate și a rezultatelor 	<ul style="list-style-type: none"> • discutarea sarcinii cu profesorul în vederea înțelegerii acesteia • modul de prezentare a propriilor produse • cooperarea în echipă • ascultarea activă • toleranța față de ideile celorlalți

Observarea sistematică a activității și comportamentului elevilor se realizează prin observarea curentă a comportamentului la ore care permite:

- cunoașterea interesului manifestat de elevi pentru studiu
- observarea modului în care elevii participă la activități
- evaluarea gradului de îndeplinire a sarcinilor școlare
- cunoașterea modului de exprimare

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> • permite dialogul profesor-elev, ceea ce-i dă profesorului posibilitatea să aprecieze cum gândește elevul • elevului i se poate cere argumentarea răspunsului dat • profesorul îl poate ajuta pe elev cu întrebări suplimentare pentru a-și elabora răspunsul 	<ul style="list-style-type: none"> • necesită timp mai îndelungat pentru o corectă evaluare • nu pot fi formulate pentru toți elevii întrebări cu același grad de dificultate

Obs.:

- pentru înregistrarea observațiilor este recomandabil ca profesorul să își alcătuiască o schemă proprie de notare, în care se vor regăsi toți elevii clasei evaluați după criterii stabilite (unitare);
- în funcție de aceste constatări profesorul poate interveni pentru corecturi cât și pentru stimularea progresului școlar.

Bibliografie

1. Cerghit I. „Sisteme de instruire alternative și complementare”, Editura Aramis, București 2002
2. Cucoș C., Pedagogie (cap. Evaluare) Editura Polirom, Iași 2000
3. Manolescu M., „Evaluarea școlară. Metode, tehnici, instrumente”, Editura Meteor Press, București 2005, pag 85- 176
4. Radu I. T., „Evaluarea în procesul didactic”, EDP București 1999, pag 201 – 232
5. Stoica A. „Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică” Humanitas educațional, București 2003, pag 121 - 134

„PAȘI DE ADOLESCENT PE MUZICA TIMPULUI” PROIECT DEZBATERE TEMA: TOLERANȚA ÎN RÂNDUL ADOLESCENȚILOR

„Quod licet Jovi, non licet bovi”

Prof. Mircea Cosmina

Prof. Teglaș Maria

Colegiul Militar Liceal „M. Viteazul” Alba Iulia

„What is permitted to one person or group, is not permitted to everyone.”

Activitatea propusă: Dezbaterea, având drept cerință esențială desfășurarea unei discuții la care să participe toți elevii, pe subiecte ca: necesitatea toleranței în societatea actuală, limitele toleranței, documente ONU, documente legislative privind drepturile omului, prezența unor stereotipuri în societate și efectele lor asupra relațiilor interumane.

Data: 16 noiembrie

Context: Ziua Integrării și a Toleranței

Motivația: acceptarea diversității, a drepturilor, a egalității de șanse în societatea contemporană și în rândul adolescenților

Termeni cheie: toleranță, intoleranță, respect, pace, conflict, politețe, egalitate, rezolvare conflicte

Durata: 1h – 16.00-17.00

Locul de desfășurare: Cabinetul de limba și literatura română

Participanți: elevii incluși în proiect și câte un elev din clasele a IX-a și a X-a

Coordonatori activitate: Prof. Mircea Cosmina, prof. Teglaș Maria

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ:

- să conștientizeze faptul că fiecare om este o persoană;

- să respecte grupurile sociale din care face parte;
- să formuleze principii generale ale toleranței.

OBIECTIVE EDUCATIVE:

- formarea unor deprinderi de muncă intelectuală;
- dezvoltarea gândirii critice;
- dezvoltarea deprinderilor de comunicare verbală, toleranță și respect;
- dezvoltarea interacțiunii în cadrul grupului.

Activități premergătoare dezbaterii

- Distribuirea sarcinilor pe grupe de lucru
- Coordonarea grupelor
- Indicarea surselor

Activitatea propriu-zisă:**Etapa 1 – Descoperirea de către elevii invitați a temei dezbaterii prin rezolvarea rebusului didactic**

			A				
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
			B				

1. Armă (primitivă) de aruncat săgeți, alcătuită dintr-o vargă flexibilă ușor încovoiată și o coardă prinsă de extremitățile vergii. - **s. n. pl.**
2. Care este contrar adevărului: mincinos, neîntemeiat; care are numai aparența adevărului, autenticității; imitat, artificial. - **adj. pl.**
3. Inactiv din fire, lipsit de vigoare, de vioiciune, moale, molâu, nemișcat. - **s.f.pl.**
4. A arcui; a curba; a coroaia; a încovoia. /<fr. cambrer - **vb. Tranz.**
5. Care durează la infinit; în afara timpului; peren - **s.f. sg.**
6. Antonim pentru *disonanță* – **s.f. sg.**
7. Înțelegere scrisă încheiată între două sau mai multe state, în vederea determinării, într-un anumit domeniu, a drepturilor și a obligațiilor părților contractante sau în scopul stabilirii unor norme juridice; **s. n. pl.**
8. Împăratul care a construit un nou oraș, în locul capitalei distruse, numit Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmisegetusa

Rezolvând rebusul pe orizontală, descoperiți pe axa verticală A - B un sinonim pentru tema dezbaterii de astăzi.

Etapa 2 – Alegerea cuvintelor care să exprime cel mai bine noțiunea de toleranță**Etapa 3 – Deschiderea discuției prin prezentarea unei situații problemă - Studiu de caz**

- Studiul de caz, având drept punct de pornire manifestări de intoleranță, discriminare sau excludere, situația în care s-au confruntat și se confruntă persoanele sau categoriile de persoane supuse marginalizării, exemple de bune practici.

FIȘA STUDIULUI DE CAZ

Realizatori: elevi din clasa a XI-a A

TEMA: Victima intoleranței Personalități neglijate și neglijabile

1. Descrierea cadrului

Ne întrebăm deseori care sunt limitele toleranței? Oare propria demnitate? Ori chiar propria identitate?... Toleranța poate fi înțeleasă în diferite moduri: Poate fi adoptată în mod provizoriu sub forma unei concesiuni, ca manevră tactică. Poate reprezenta o acceptanță sau o permisiune, ca formă a unui dezinteres. Adevărata toleranță, în spirit umanist, înseamnă însă mai mult decât o simplă „suportare” în sensul originar, ea presupune respectul opiniei contrare și este strâns legată de libertatea persoanei.

Toți putem fi victime ale efectelor negative pe care le are civilizația asupra noastră: ritmul de viață care depășește uneori posibilitățile noastre de a face față solicitărilor, poluarea etc. De asemenea, suntem victime potențiale ale unor accidente de circulație, ale unor accidente de muncă, iar unii dintre noi ne autovictimimizăm prin consumul exagerat de băuturi alcoolice, fumatul excesiv etc.

Intoleranța se poate manifesta fie implicit, prin excludere, prin refuzul dialogului, fie explicit, prin condamnare și, în final, prin acțiuni violente. Toleranța implică altceva decât o apreciere sănătoasă - ea implică „neutralitate”, ceea ce înseamnă suspendarea oricărei judecăți. Nu înseamnă a fi neutri față de orice lucru, pentru că „nu există loc neutru în univers”. În schimb, adevărata toleranță înseamnă să decidem să acceptăm anumite lucruri rele de dragul unui bine superior. Nu trebuie să așteptăm ca numărul victimelor intoleranței să atingă proporții de masă pentru a reacționa.

În fiecare zi, în timp ce noi ne ducem viețile obișnuite, noii criminaliucid oameni fără apărare, ca pe o altă bandă rulantă a morții, de o intoleranță contra căreia nu poți să iei atitudine fără riscul de a fi taxat drept intolerant la rândul tău. Undeva, în lume, chiar în acest moment, se înregistrează un caz de victimizare a cărui cauză este intoleranța, și totuși, undeva în lume, adolescența ia atitudine! Toleranța este înainte de toate, o datorie morală pe care trebuie să o avem față de semenii noștri, pentru a nu-i transforma în victime și, ulterior, călăi.

2. Descrierea personajului

Raul, adolescent din urbea X, își ispășește pedeapsa în Penitenciarul de maximă securitate Y. Își irosește tinerețea pe care intoleranța față de comportamentul propriului părinte i-a furat-o într-o clipă. Intoleranța celor din jur, indiferența în fața problemelor lui, observabile încă din fază incipientă, i-a furat identitatea

Abordarea cazului

2.1. Descrierea cazului

Multe trecem cu vederea în virtutea uzanțelor sau a obișnuinței, nu este de mirare că nu ne mai salutăm ca odinioară... Zi de zi se așează pe trotuar doi fii de părinți tiran, doi copii din părinți necunoscuți, ochi prieteni se văd dintr-o dată dușmani și sapă gropi adânci în asfalt, lăsând urme adânci pe obrazul nostru, al tuturor.

Raul este victima intoleranței noastre și călăul propriei identități. Odinioară, aflat în stare embrionară, nu-și ceruse dreptul să se nască. Mai apoi, venind pe lume, a avut nenorocul de-a nu-și cunoaște mama, fiind abandonat încă de la naștere. Drama existenței sale a dobândit proporții inimaginabile: rămas în grija bătrânului său tată, pensionat de boală și răvășit de plecarea soției, copilul a luat act de realitatea crudă a existenței sale. Fără posibilități materiale care să-i asigure lui și fiului său traiul decent, tatăl face cu greu față provocărilor de zi cu zi și alege să se refugieze în mrejele alcoolului. Violent și mai tot timpul «înecat» în alcool, părintele își trimitea copilul pe străzi, spunându-i să-și caute mama, iar dacă nu o găsește e liber să plece și el, conform proverbului «călătorului îi șade mai bine cu drumul». Neglijat de tată, Raul – aflat la vârsta la care un individ își caută un suport moral pe care să-și grefeze existența – a intrat rapid în grațiile unei bande. A cunoscut treptat treptele inițierii în lumea tenebroasă a vieții de cartier și a stupefiantelor. Lucrurile au continuat așa ani în șir... până când, hotărâște să-și abandoneze gașca pentru un timp și să-și viziteze tatăl. Îi va spune că nu și-a găsit mama, dar și-a găsit și el calea, s-a căpătuit. Sătul de peregrinări, se întorcea acum acasă pentru a-și odihni sufletul, ca s-o ia din nou de la capăt.

Și-a găsit părintele neschimbat; au cinat împreună, au servit un pahar, două...cinci...până când au obosit. Încrâncenat, tatăl își acuză fiul că viața lui a fost distrusă prin nașterea lui, armonia familială a fost tulburată de venirea lui pe lume: o altă gură de hrănit, imposibil de suportat pentru mamă, chiar dacă lucrurile nu au stat așa și nici nu va afla vreodată adevărul. Și-a lovit din nou fiul, un gest considerat de Raul, de această dată, impardonabil. Asemenea unui flash i s-au răscolit toate amintirile: primele zile de viață, lipsurile, durerea fizică pe care a îndurat-o mereu....Sângele îi clocotea puternic în vene, îi invadase creierul, iar ura și dorința de răzbunare luaseră locul dragostei de tată. Cu un gest aproape mecanic, luă cuțitul de pâine și îi aplică tatălui său o lovitură fulgerătoare în plămânil drept. Se prăbuși fără viață la picioarele fiului, nu înainte de a-i cere iertare....

Acuzat ulterior de omucidere, Raul a primit o detenție de 20 de ani, fără posibilitate de eliberare condiționată. Două vieți distruse, efecte ale intoleranței.

2.2. Natura problemei: afectiv – emoțională

2.3. Cauze:

- Plecarea mamei
- Stresul cotidian
- Tratamentul la care este supus din partea părintelui îi induce o stare de anxietate permanentă și tensiune constantă
- Adolescența – vârsta vulnerabilității
- Pierderea încrederii în sine
- Răsturnarea sistemului de valori îi provoacă o criză de identitate

2.4. Factorul declanșator: gestul brutal al părintelui față de fiul rătăcitor

2.5. Factorii favorizanți:

- Apartenența la gașcă
- Anturajul nociv
- Sentimental inutilității, autoizolarea
- Nevoia imperativă de afecțiune

2.6. Efect: dezvoltarea unei personalități dominată de complexe manifestată prin:

- **perfecționism:** e hotărât să-și câștige stima de sine și să se facă repede remarcat; nu-și iartă greșelile care i-ar putea știrbi rolul în gașcă
- **obstinație:** este încăpățânat, refuză să tolereze la nesfârșit acțiunile tatălui, convins că fuga de propria-i identitate e un act de lașitate
- **în relație cu ceilalți:** se manifestă agresiv, conștient că domină legea celui mai tare, oarecum, reiterând comportamentul părintelui său
- **nehotărâre și suferință:** are idealuri, dar se simte neputincios

3. Elaborarea strategiilor de acțiune**3.1. Stadiul problemei**

Din perspectivă psihologică, pentru identificarea reală a stadiului problemei, se propune elaborarea strategiilor de acțiune, elaborarea unui proiect de intervenție, aplicarea și prognoza privind evoluția ulterioară a unui astfel de caz, astfel încât să limităm numărul victimelor intoleranței.

3.2. Metode; Plan de intervenție**Adolescența ia atitudine!****Este recomandabil:**

- să identificăm cauzele care-i mențin starea
- **să-i arătăm că ne pasă, că-l acceptăm în rândul nostru chiar dacă n-ă avut șansa să trăiască într-un climat favorabil**
- să-i ascultăm durerea, să-i oferim alternative
- să-l determinăm prin exemplul personal să conștientizeze că trebuie să-și tolereze, accepte părintele și să-i ofere la rândul-i ajutor; trebuie să știe că nu ne-a fost nouă dat să ne alegem părinții, iar așa cum spunea Tolstoi „*fiecare familie e nefericită în felul ei*”
- să-i formăm stima de sine prin angrenarea în activități responsabile
- să-i oferim ajutor de specialitate pentru a-și clădi un suport moral care să-l ajute să facă față frustrărilor

Nu este recomandabil:

- să-l ironizăm și să-l marginalizăm;
- să-l compătimim;
- să fie degrevat de responsabilități (plecând de la ideea că se confruntă cu o problemă, trebuie să fie protejat);
- să-i pretindem o schimbare rapidă;
- să credem că este vorba de rea voință;
- să așteptăm schimbări radicale și rapide în timp scurt.

3.3. Concluzii

S-a constatat că atunci când în viață apare un obstacol, aceasta se conjugă cu lumea sub impulsul violenței și fricii de a nu te prăbuși. Dacă obstacolul este mai mic îl învingem prin mania devenită agresivitate. Dacă însă nu-l putem depăși, intră în acțiune frica și atunci îl ocolim. Așa cum frica înseamnă autodistrugere, mania încearcă distrugerea altora. Finalitatea vieții prin crimă dezvoltă de multe ori un conflict greșit pe o dramă sufletească, ce rezultă din tragicul existențial, unde odată cu discernământul, dispăre orice undă de luciditate, rămânând de-a dreptul fără motivații.

Conștiința nu este dominată de mustrare, ci de răzbunare și regret. Pentru ca astfel de crime inimaginabile să nu se mai repete niciodată, trebuie să facem front comun împotriva oricăror manifestări de intoleranță!

Etapa 4 – activitate pe grupe – dezbatere pornind de la afirmația lui Voltaire care spunea că „*orice ins care persecută un alt om, pe fratele său, pentru că nu are aceeași părere ca a lui, este un monstru*”.

Etapa 5 - Jocul de rol, având drept punct de pornire proverbul „Ce ție nu-ți place, altuia nu face – ipostazierea elevilor în situații de viață concretă.

Etapa 6 - Activitate creativă, „Traista cu umbre” (exemple din produsele realizate de elevi)

<p>Suntem diferiți, și totuși la fel. Suntem plini de principii în vorbe. Dar prejudecățile noastre sunt enorme. Atâta bunătate pierd risipită, Atâta inocență de care se profită.... Vom fi toți unul, Când vom trece pragul. Cât timp mai există speranță... Cerem puțin mai multă toleranță. Diana Toma</p>	<p>Traista cu umbre</p> <p>La un moment dat, ne va dura pe toți retina, căci pupilele n-o să mai poată susține plumbul. De câte ori vom mai putea închide ochii și imaginea că dincolo de noi nu mai este nimic altceva? Domnule x, te-ai gândit că lumea se întinde și dincolo de tine? Sau da, te-ai gândit, dar ce îți pasă? Nu e problema ta. Atunci? A cui e? A mea? A celui alt om x care trece acum pe lângă noi? A celui care aruncă imaginile ca pe niște foi de hârtie uzată și mototolită? și tot? și lacrimile și sentimentele? Le vom arunca?</p> <p>Am ascuns lumina ochilor Și pielea am sfâșiat-o de ură Am distrus culorile aerului Și zeițele păgâne Am profanat sufletele Când noi eram goi, albi, minunați Și degeram de frig, de apă, de chin Dar mai ales de dor Am uitat zâmbetele și le-am distrus cu pupilele Cuvinte ușoare și reci ca un spasm Am vărsat lacrimi și ne-am împrumutat reciproc povestea Dar s-a dus și aceea reci ușile n-o să poată să le mai susțină Să ne mai susțină. Va cădea universul și eu și noi vom cădea cu el Toți Căci norii sunt aceeași pentru toți Și noi aceiași pentru nori</p> <p style="text-align: right;">Diana Bâlc</p>
---	---

Feed-back-ul activității: se realizează pe toată durata dezbaterii;

Evaluarea activității: chestionar, portofoliul grupelor

CONCLUZII: Tematica propusă generează în rândul elevilor cunoștințe, abilități, capacități și atitudini. Cunoscând drepturile și obligațiile fiecărei ființe umane, elevii învață să se respecte reciproc, să-și asume responsabilități, dar și să promoveze calitatea în activitatea lor, libertatea și demnitatea persoanei.

ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ A ELEVILOR DE CLASA a VIII-a

*Psiholog Ana-Maria FILIMON
Școala Gimnazială "Avram Iancu" Alba-Iulia*

*"Să formezi o echipă este doar începutul,
să rămâi împreună este progresul,
să lucrezi împreună este succesul."
Henry Ford*

I. CONSIDERAȚII PRELIMINARE PRIVIND INVESTIGAȚIA REALIZATĂ

Orientarea școlară și profesională este procesul maximei sincronizări dintre aspirațiile personale și cele sociale cu privire la muncă, privită ca sursă de satisfacții individuale și ca mijloc de progres economic general, acest proces presupunând competență, competiție, succes, eșec, învățare, pregătire profesională continuă, asumare de responsabilități. Aceasta vizează în mod explicit alegerea acelei filiere de educație și formare profesională de care elevul să beneficieze din plin și cu cât mai puține eșecuri. Ea are un caracter limitativ, deoarece este dependentă de situațiile

existente sau posibile de pe piața muncii la un moment dat, fiind, totodată, un proces subtil de învățare care-l face apt pe individ pentru societate, tranziție, adaptare, flexibilitate și nu doar un receptor pasiv de informații.

Din perspectiva conținutului orientarea școlară și profesională reprezintă un subsistem al dimensiunii tehnologice a educației care vizează formarea-dezvoltarea capacităților generale și specifice ale elevilor de aplicare a cunoștințelor științifice în diferite situații și contexte psihosociale (economice, culturale, politice, comunitare etc).

Din perspectiva metodologică, orientarea școlară și profesională reprezintă un subsistem al activității de asistență psihopedagogică a cadrelor didactice, elevilor și părinților, proiectată și realizată la nivelul sistemului de învățământ, într-un cadru instituționalizat (asistență-psihopedagogică).

„*Orientarea devine simultan școlară și profesională*” (Ghiviriga 1976) și vizează împlinirea în timp a unei vocații ca segment particular al unei personalități permanent dinamice.

Procesul consilierii și orientării școlare și profesionale poate viza mai multe aspecte de natură:

- Cognitivă: furnizarea de informații formarea în tehnicile de căutare a unei forme de învățământ adecvate în vederea continuării studiilor și implicit a unui loc de muncă;
- Afectivă: ameliorarea imaginii de sine;
- Cristalizarea unei aptitudini pozitive față de muncă;
- Acțională: luarea deciziei, aplicarea și punerea în practică a opțiunii.

Consilierea pentru orientarea școlară și profesională a tinerilor este o ofertă permanent deschisă a acelor care consideră că au nevoie de sfatul unei persoane cu experiență profesională atestată în acest domeniu. Așadar este nevoie de căutarea unei soluții maximal favorabile individului prin care specificitatea sa se îmbină productiv cu cea a ambianței sociale și profesionale.

Orientarea școlară și profesională este văzută și ca mijloc de:

- Dezvoltare, schimbare și realizare personală a indivizilor;
- Compatibilizare a nevoilor sociale cu cele individuale, ameliorare/modificare a structurilor sociale și instituționale;
- Control social.

Dacă nu reușim să oferim copiilor ceea ce au nevoie pentru a pune bazele solide ale unei vieți sănătoase, punem în joc siguranța și prosperitatea noastră. Fie că recunoaștem, fie că negăm, din orgoliu sau din rușine, anumite momente din viața noastră au fost marcate de anumite persoane care ne-au influențat viitorul. Părinții, profesorii, colegii, unii artiști, toți au contribuit la formarea noastră interioară.

Pentru a înțelege totul despre o meserie, elevii ar trebui să-i întrebe pe cei care o exercită. Elevii ar putea apela la psihologul școlar sau la diriginte să le faciliteze posibilitatea de a fi pentru o vreme « umbra » unui profesionist de a cărui meserie sunt interesați.

În consecință rolul psihologului și al dirigintelui este acela de a oferi informații clare, reale despre domeniul profesional și cel al carierei, pentru ca individul să aibă posibilitatea de a opta în cunoștință de cauză. Este necesară de asemenea o informare a părinților cu privire la posibilitățile reale ale elevilor, întrucât uneori dorințele părinților în ce privește alegerea unui liceu, nu coincide cu dorința și posibilitățile reale ale copilului.

În acest sens este necesară confruntarea directă a tuturor părților implicate în luarea unei decizii corecte: părinte, elev, diriginte, psiholog.

Astfel consilierea și orientarea școlară și profesională se întemeiază pe patru acțiuni fundamentale:

- Cunoașterea personalității elevului;
- Educarea elevului în vederea alegerii carierei;
- Cunoașterea rețelei școlare și a lumii profesiunilor;
- Consilierea și îndrumarea efectivă a elevului.

Viitorul oricărei societăți depinde de capacitatea sa de a se îngriji de sănătatea și bunăstarea următoarei generații. Pe scurt, copiii de azi sunt cetățenii, angajații și părinții de mâine. Dacă investim în mod înțelept în copii și familie, răsplata generației de mâine va fi capacitatea de a trăi ca adulți productivi și responsabili.

II. OBIECTIVELE CERCETĂRII

Obiectivele acestei cercetări vizează următoarele aspecte:

- ❖ Identificarea profilului vocațional (realist, convențional, social, investigativ, întreprinzător, artistic);
- ❖ Identificarea profilului psihologic (interese, activități, abilități, valori).

III. SCOPUL CERCETĂRII

Evaluarea intereselor și preferințelor elevilor pentru anumite domenii de cunoaștere și de activitate legate de profesii, acestea reprezentând factori motivaționali foarte importanți în alegerea carierei pentru că determină gradul de satisfacție și performanță posibil de realizat în activitățile pe care urmează să le desfășoare.

IV. DESCRIEREA METODOLOGIEI CERCETĂRII

A. Prezentarea eșantionului

Studiul a avut un caracter exploratoriu și s-a desfășurat pe un lot de subiecți de disponibilitate.

B. Caracteristici ale grupului țintă

Grupul țintă a fost reprezentat de 50 de elevi, din clasa a VIII-a, din numărul total, din cadrul Școlii Gimnaziale „Avram Iancu” Alba-Iulia, județul Alba, în perioada 2 mai - 1 iunie 2012.

Vârsta subiecților este de 14 ani, grupul țintă fiind alcătuit atât din subiecți de gen masculin cât și feminin. Din totalul numărului de subiecți, 27 sunt de sex feminin și 23 de sex masculin.

C. Instrumente de cercetare

În demersul cercetării întreprinse de noi, am conceput și administrat, ca instrumente de cercetare chestionarul Holland, care evaluează interesele și preferințele elevilor pentru anumite domenii de cunoaștere și de activitate legate de profesii.

D. Procedura de desfășurare

Cei 50 de elevi, au fost rugați să completeze chestionarul Holland. Includerea subiecților în lot s-a bazat pe acordul voluntar al acestora. În momentul distribuirii chestionarelor, subiecților la studiu le-au fost oferite informații privind obiectivele și scopul cercetării.

Completarea chestionarelor, care a durat aproximativ 50 minute, s-a realizat în cadrul activității extrașcolare. S-a asigurat anonimatul și confidențialitatea răspunsurilor, dar s-au solicitat subiecților unele date referitoare la vârstă și gen.

După aplicarea chestionarelor s-a trecut la centralizarea, analiza datelor obținute și interpretarea rezultatelor.

V. ANALIZA ȘI INTERPRETAREA DATELOR

Analiza și interpretarea rezultatelor s-a realizat conform răspunsurilor date de elevi la itemii chestionarelor, scopul fiind acela de a evalua interesele și preferințele elevilor pentru anumite domenii de cunoaștere și de activitate legate de profesii.

Prezentăm în continuare analiza și interpretarea răspunsurilor elevilor la chestionarul administrat (Holland), pe aspectele urmărite:

Din prezentarea grafică din **Figura 1** reiese faptul că în clasa a VIII-a majoritatea elevilor, în proporție de **30%**, au profilul vocațional artistic, **24%** au profilul vocațional întreprinzător, **18%** au profilul vocațional social, **14%** realist, **10%** convențional și doar **4%** investigativ.

Din această statistică rezultă faptul că cei mai mulți preferă relaționarea personală, printr-o autoexprimare proprie mediului artistic și au competențe de lider, de persuasiune, de relaționare interpersonală.

Surprinzător este faptul că ponderea este foarte mică pentru profilul vocațional investigative în ceea ce privesc competențele științifice și matematice.

Fig.1. Profilul vocațional al elevilor

Conform **Figurii 2**, în școală elevii preferă activități artistice, în proporție de **38%**, activități de mișcări dinamice, în proporție de **20%**, activități sociale, în proporție de **18%**, activități de birou, în proporție de **16%** și doar în proporție de **8%** prefer activitățile literare. Astfel, la majoritatea elevilor predomină creativitatea, talentul muzical, expresivitatea artistică, ceea ce denotă frumusețe, originalitate, independența și imaginație.

Fig. 2. Profilul psihologic al elevilor

VI. CONCLUZII ALE CERCETĂRII

Aspectele relevate de această analiză, ne duc la concluzia că, prin surprinderea profilului vocațional (realist, convențional, social, investigativ, întreprinzător, artistic) și a profilului psihologic (interese, activități, abilități, valori), am evaluat interesele și preferințele elevilor pentru anumite domenii de cunoaștere și de activitate legate de profesii.

Pentru cei mai mulți dintre subiecții respondenți, investigația de față a reprezentat în sine principalii factori motivaționali în alegerea carierei pentru că a determinat gradul de satisfacție și performanță posibil de realizat în activitățile pe care urmează să le desfășoare, fiind un exercițiu de conștientizare, identificare, analiză și evaluare a intereselor și preferințelor elevilor.

Cea mai mare pondere menționată în cadrul profilului vocațional a fost cel artistic, iar în cadrul profilului psihologic majoritatea elevilor preferă activități artistice.

Impresionează conștientizarea și profunzimea înțelegerii de către elevi a importanței pe care o au cele două profiluri investigate și, totodată, maturitatea alegerii domeniului de cunoaștere și de activitate legate de profesii.

VII. RECOMANDĂRI SPECIFICE SEGMENTULUI DE VÂRSTĂ STUDIAT

Recomandările privind evaluarea intereselor și preferințelor elevilor, prezentate în cele ce urmează, sunt elaborate în concordanță cu rezultatele cercetării, scopul fiind de a focaliza analiza măsurilor asupra nivelului unității de învățământ și asupra responsabilităților acestora.

Recomandăm profesorilor să țină cont de profilurile elevilor în selectarea metodelor de predare la casă în așa fel încât să echilibreze disonanțele între profilurile, cu scopul de a îmbunătăți procesul de predare-învățare.

Recomandăm psihologului școlii să consilieze elevii, părinții, cadrele didactice cu privire la importanța evaluării cele două profiluri ale elevilor și practicarea metodelor de predare la casă în funcție de rezultatele evaluării.

Dorim ca această cercetare să aibă un impact asupra:

A) cadrelor didactice/ diriginți: îmbogățirea experiențelor prin intermediul consilierii pe problema orientării școlare și profesionale.

B) elevilor:

- ❖ posibilitatea de a cunoaște profesiile dorite prin prezentarea personală a părinților;
- ❖ informații pentru dezvoltarea planurilor de carieră adecvate competențelor și abilităților;
- ❖ posibilitatea de a exploata planuri de carieră alternative.

C) comunității:

- ❖ părinți: responsabilitatea părinților în orientarea școlară și profesională a propriilor copii;
- ❖ cercul de prieteni: răspândirea importanței deciziei conștiente și realiste în decizia profesională.

Bibliografie

Băban, Adriana (coord), (2001), *Consiliere educațională*, Cluj-Napoca, Imprimeria "Ardealul".
Băban, A., Petrovai, D., Lemeni, G., (2002), *Consiliere și orientare*, București, Editura Humanitas.

APLICAȚII ALE TEORIEI INTELIGENȚELOR MULTIPLE ÎN CADRUL ORELOR DE LECTURĂ LA CLASELE II-IV

*Înv. Bocșa Aurelia-Georgeta
Școala cu clasele I-VIII Mușca*

Teoria inteligențelor multiple a fost elaborată în 1983 de dr. Howard Gardner, profesor la Universitatea Harvard. Conform acesteia orice ființă umană posedă opt tipuri de inteligență care pot fi dezvoltate diferit de la un individ la altul și care acționează independent sau în interdependență.

Cele opt dimensiuni fundamentale ale conceptului de inteligență multiplă sunt: inteligența verbală (abilități de comunicare și exprimare), inteligența logico-matematică (abilitățile de a gândi conceptual și abstract, de a gândi logic), inteligența spațio-vizuală (capacitatea de a gândi în imagini, în reprezentări), inteligența kinestezică (abilități de controlare a mișcărilor corpului, de îndemânare în manipularea obiectelor), inteligența muzicală (abilitățile de a compune muzică, de a cânta vocal / la un instrument), inteligența interpersonală (înțelegerea și dezvoltarea relațiilor dintre persoane), inteligența intrapersonală (capacitatea de a înțelege emoțiile, scopurile proprii), inteligența naturalistă (înțelegerea naturii, ocrotirea ei).

Fiecare om are capacitatea de a-și dezvolta aceste tipuri de inteligență la un nivel rezonabil dacă este încurajat și primește o instruire adecvată sau, dimpotrivă, ele pot fi ignorate sau slăbite.

Este important să se creeze oportunități pentru valorificarea și dezvoltarea fiecărui tip de inteligență. Iată câteva sarcini de lucru centrate pe cele opt tipuri de inteligență, exerciții concepute pe baza unor texte literare recomandate elevilor claselor I-IV, pe care eu le folosesc în cadrul orelor de lectură și nu numai:

Clasa a II-a: „Motanul pedepsit” de Elena Farago

- pentru dezvoltarea inteligenței lingvistice: prezintă pe scurt pătania motanului;
- pentru dezvoltarea inteligenței logico-matematice: compune o problemă care să se rezolve printr-o singură operație folosind animalele din poezie;
- pentru dezvoltarea inteligenței spațiale: desenează-l pe motan;
- pentru dezvoltarea inteligenței kinestezice: folosind mișcări ale corpului, prezintă acțiunea din poezie;
- pentru dezvoltarea inteligenței muzicale: găsește o melodie potrivită pentru poezie;
- pentru dezvoltarea inteligenței interpersonale: simulează un dialog între motan și rândunică;
- pentru dezvoltarea inteligenței intrapersonale: imaginează-ți că ești unul dintre personaje. Cum ai fi reacționat?

- pentru dezvoltarea inteligenței naturaliste: descrie unul dintre animalele din poezie.

Clasa a III-a: „Puiul” de I.Al.Brătescu-Voinești

- pentru dezvoltarea inteligenței lingvistice: povestește textul utilizând expresiile frumoase folosite de autor;
- pentru dezvoltarea inteligenței logico-matematice: ordonează cronologic evenimentele: „Peste trei zile toată preajma era îmbrăcată în haina albă și rece a iernii”; „Într-o după amiază, pe la sfârșitul lui august, se auzi o căruță spre marginea lăstarului”; „Frigul veni repede.(...) Prepelița ar fi vrut să se rupă în două: jumătate să plece cu copiii sănătoși, care sufereau de frigul toamnei înaintate, iar jumătate să rămână cu puiul rănit”; „Într-o primăvară, o prepeliță (...) s-a lăsat din zbor într-un lan de grâu.”
- pentru dezvoltarea inteligenței spațiale: ilustrează acțiunea din text în unul din cele patru anotimpuri;
- pentru dezvoltarea inteligenței kinestezice: imită mișcările prepeliței în momentul apariției vânătorului;
- pentru dezvoltarea inteligenței muzicale: reprodu zgomotele pe care le fac personajele în timpul acțiunii din text;
- pentru dezvoltarea inteligenței interpersonale: realizați o dezbatere pe marginea atitudinii unuia dintre personaje (comportamentul puilor, hotărârea mamei în pragul iernii, etc);
- pentru dezvoltarea inteligenței intrapersonale: fă o comparație între tine și unul din personajele din text;
- pentru dezvoltarea inteligenței naturaliste: descrie prepelița.

Clasa a IV-a: „Greierul și furnica” de Alexandru Donici

- pentru dezvoltarea inteligenței lingvistice: caută asemănări între această fabulă și altă fabulă citită de tine;

- pentru dezvoltarea inteligenței logico-matematice: creează un exercițiu cu o necunoscută în care să folosești cele patru operații iar necunoscuta să o înlocuiești cu un personaj din fabulă;
- pentru dezvoltarea inteligenței spațiale: închide ochii și plasează-te în mijlocul acțiunii din fabulă; descrie personajele;
- pentru dezvoltarea inteligenței kinestezice: simulează prin mimică și gestică acțiunea din text;
- pentru dezvoltarea inteligenței muzicale: recită fabula și tactează ritmul potrivit acțiunii acesteia;
- pentru dezvoltarea inteligenței interpersonale: realizează un interviu cu personajele din text;
- pentru dezvoltarea inteligenței intrapersonale: imaginează-ți că ești unul din personajele fabulei. Cum ai fi procedat?
- pentru dezvoltarea inteligenței naturaliste: descrie greierele.

Acestea sunt doar câteva exemple de activități ce se pot realiza la clasă și la care elevii participă cu mare plăcere. Prin proiectarea de situații variate pe care elevii să le rezolve folosind capacitățile lor cele mai evidente, se poate valorifica la maxim potențialul fiecărui elev.

Bibliografie:

1. Gardner, Howard- „Les intelligences multiples”, Paris, Editura Retz, 1966
2. Nicolescu, Mădălina-Georgia- „Culegere de texte literare comentate pentru elevii claselor I-IV”, București, Editura Universal Pan, 2002
3. Savarin, Ligia- „Teoria inteligențelor multiple-noi pași spre practică”, în: revista „Învățământul primar”, nr. 3-4, București, Editura Miniped, 1999

FAMILIA ÎN EDUCAȚIE

*Prof. înv. primar Maniu Valeria Angela
Școala gimnazială Gârbova, jud. Alba*

Este un fapt cert că sunt din ce în ce mai mulți părinții care situează problemele legate de buna educație a copiilor printre cele mai importante preocupări ale lor, educația în familie constituind o preocupare a multora dintre părinți. Munca de educator este pe cât de importantă, pe atât de grea. Bunele intenții ale unui părinte în ce privește îndrumarea copilului său nu pot fi contestate niciodată; despre justetea măsurilor cu care intențiile sunt traduse în practică nu se poate spune însă totdeauna același lucru.

Din experiența la catedră, am ajuns la concluzia că tuturor părinților le pasă de copiii lor, doresc să aibă succes și încearcă să obțină cât mai multe informații de la școală, deci sunt buni parteneri în educarea copiilor lor. De obicei nu lipsa de interes este cea care determină neimplicarea părinților în educarea copiilor. Există bariere autentice invocate de părinți:

- lipsa timpului;
- sentimentul că nu au cu ce să contribuie;
- neînțelegerea sistemului;
- lipsa posibilității de îngrijire a copiilor mai mici;
- diferențe culturale;
- sentimentul că nu sunt doriți în școală;
- un nivel de cunoștințe scăzut.

Din păcate, nu toți părinții realizează că ajutorul calificat al cadrelor didactice - oameni a căror profesiune este tocmai aceea de educator - este de neînlocuit. De aceea școala este aceea care are menirea de a găsi cât mai multe forme de colaborare, de atragere a părinților într-un dialog real care are ca obiectiv formarea elevului atât din punct de vedere profesional cât și comportamental.

Trebuie făcut ceva pentru promovarea strategiilor de acțiune privitoare la implicarea părinților în activitatea școlii și educația copiilor în sistemul de învățământ preuniversitar. În țara noastră, în sistemul de învățământ preuniversitar, parteneriatele școală - familie se află în stadiul de deziderat. Responsabili de această stare de fapt fac parte: lipsa organizării instituționale necesare funcționării

parteneriatelor, cadre didactice care nu au pregătirea teoretică și practică corespunzătoare (doresc să implice părinții în activitățile educative, însă mulți nu știu să proiecteze programe pozitive și eficiente), situația socio-economică precară în care trăiesc multe familii.

Trebuie pornit de la pregătirea teoretică și metodologică instituțională a profesorilor cu privire la locul și rolul parteneriatelor școală-familie. Cadrele didactice trebuie să își asume conștient obligația și responsabilitatea formării abilităților părinților de implicare eficientă în educația copiilor și în activitatea școlii prin:

1. Comunicarea importanței unor relații pozitive între părinți și copii lor;
2. Asigurarea legăturii părinților cu programele și resursele din interiorul comunității care asigură servicii de ajutor părinților;
3. Legătura cu toate familiile nu doar cu cele care participă la ședințele cu părinții;
4. Stabilirea politicilor care sprijină și respectă responsabilitățile familiale, recunoscându-se varietatea tradițiilor și practicilor familiilor în interiorul unei comunități cu o diversitate de culturi și religii;
5. Asigurarea unui centru de informare părinte/familie accesibil care să sprijine părinții și familiile prin cursuri de pregătire, resurse și alte servicii;
6. Încurajarea membrilor personalului să dovedească respect pentru familii și rolul primordial al familiei în direcționarea copiilor pentru a deveni adulți responsabili.

Școala va identifica mai multe moduri în care poate asista familiile în dezvoltarea capacității lor de a sprijini educația copiilor:

- implicarea părinților în activitățile școlii prin:

a) Invitarea părinților la activitățile clasei poate înlesni o experiență pozitivă prin selectarea unei activități care poate fi demonstrată ușor, angajarea părinților să lucreze cu grupuri mici de copii, consilierea în îndrumarea comportamentului copiilor, încurajarea bunei dispoziții, a unei atmosfere relaxante.

b) Grupurile de sprijin constituite din părinți (ai copiilor cu CES).

- școala să ofere putere de decizie în ceea ce privește soarta copiilor;
- furnizarea de informații despre cum să-i ajute pe copii acasă, despre ce trebuie să învețe copiii și despre cum să planifice traseul școlar și cariera copiilor;
- protejarea conexiunilor sociale dintre familii și cele cu profesorii;
- consolidarea capacității de înțelegere a familiilor cu privire la sistemul de învățământ și capacitatea de a-i ghida cu succes pe copii pe parcursul școlarizării;
- construirea încrederii între școală și familie.

Una dintre strategiile realiste pentru situația din țara noastră ar fi cea modulată atât de finalități pe termen lung, cât și finalități pe termen mediu și scurt, prin realizarea parteneriatului familie-școală prin inițierea unor proiecte de organizare a școlilor pentru părinți și asociațiilor de părinți. Asemenea proiecte pot fi:

1. Programul pentru formarea formatorilor, cu ariile tematice:
 - democratizarea educației și educația părinților;
 - educația pentru valori morale;
 - socializarea copilului în familie;
 - tulburările de comportament și delicvența juvenilă;
 - copilul și mass-media;
 - probleme de igienă școlară.
2. Programa de educație a elevilor în familie
3. Școala părinților
4. Asociația părinților
5. Proiecte de cercetare- acțiune:

- cunoașterea nevoilor de educație pentru orientarea vocațională;
- starea de sănătate a elevilor și părinților, comportamente igienico-sanitare, premise de creștere a eficienței învățământului;
- eșecul școlar.

Educația părinților contribuie la emanciparea socială și spirituală a acestora. Ca subsistem al educației permanente, ea răspunde unor nevoi specifice, concrete și oferă modalități alternative și condiții liberale de autoeducație.

Se prevede ca în țările Comunității Europene să se treacă la o nouă etapă a colaborării școlii cu familia în care accentul este pus pe un angajament mutual clar stabilit între părinți și profesori, pe un "contract parental" privind copilul individual; contractul între familie și școală nu se mai consideră doar ca un "drept opțional", ci ca un sistem de obligații reciproce în cooperarea părinților cu profesorii.

Bibliografie

- Băran-Pescaru, A., (2004), *Familia azi. O perspectivă sociopedagogică*, Editura Aramis, București.
- Bătrânu, E., (1980), *Educația în familie*, Editura Politică, București.
- Bunescu, Ghe., *Democratizarea educației și educația părinților*, www.1educat.ro
- Mitrofan, I., Mitrofan, N., (1991), *Familia de la A la Z*, Editura Științifică, București.
- Vrășmaș, E., A., (2002), *Consilierea și educația părinților*, Editura Aramis, București.
- Wheis T.J., (1992), *Să-i ajutăm iubindu-i*, Editura Humanitas, București.

EDUCAȚIE ȘI COMUNICARE PRIN TEATRU

Prof. Mirela Ianc
Școala cu cls. I-VIII „Avram Iancu” Alba Iulia

Motto:

„Copilăria este o lume de miracole și de uimire a creației scaldată în lumină, ieșind din întuneric, nespus de nouă și proaspătă și uluitoare”.

(Eugen Ionesco)

Orice gen literar are ca obiect deșteptarea de imagini numai și numai prin cuvinte, exprimând gânduri: epică, lirică, narativă, oricum ar fi, literatura se mărginește la a închipui imagini, a gândi asupra - le și a transmite cititorului prin cuvinte acele imagini și gânduri; aici stau tot obiectul și toată intenția literaturii. Teatrul este o artă constructivă, al cărui material sunt conflictele ivite între oameni din cauza caracterelor și patimilor lor. Elementele cu care lucrează sunt chiar arătările vii și imediate ale acestor conflicte.”

Aceste două modalități de exprimare a emoției artistice au destule asemănări, dar și deosebiri. Una constă în faptul că ambele se adresează spiritului înscriindu-se în schema comunicării, diferența constând în folosirea canalului de comunicare: literatura folosește mesajul scris, pe când teatrul se folosește de mesajul oral, având el însuși la bază textul scris. Vorbind despre teatru și literatură I.L. Caragiale spunea: „Teatrul, după părerea mea, nu e un gen de artă, ci o artă de sine stătătoare, tot așa de deosebită de literatură în genere și în special de poezie ca orișicare artă - de exemplu arhitectura. Literatura este o artă reflexivă.

Urmând același raționament, Caragiale conchide: „Teatrul și literatura sunt două arte cu totul deosebite și prin intenție și prin modul de manifestare al acesteia. Teatrul e o artă independentă, care, ca să existe într-adevăr cu dignitate, trebuie să pună în serviciul său pe toate celelalte arte, fără să acorde vreunui drept de egalitate pe propriul lui teren”.

1. Literatura –sursă de inspirație pentru teatru și film

Textul scris oferă cititorului diferite valențe și imagini cu ajutorul modurilor de expunere specifice: narațiune, dialog, monolog, descriere, dar și cu ajutorul modalităților artistice: procedee artistice, figuri de stil, imagini artistice. Cu ajutorul acestora cititorul își imaginează o lume în funcție de percepția sa.

În ceea ce privește arta spectacolului, fie că este vorba de film sau de teatru având ca sursă de inspirație opere epice, varianta oferită spectatorilor depinde de viziunea regizorală, de jocul actorilor și de scenariul propus.

Tocmai de aceea textul scris este inepuizabil pentru adaptări. Dacă ar fi să facem o listă a adaptărilor pentru teatru și film nu ar ajunge spațiul de față, de aceea mă voi referi doar la câteva, în special opere propuse spre a fi studiate de către elevii din învățământul preuniversitar.

În ceea ce privește adaptările, sunt de remarcat schițele lui Caragiale, apoi basmul *Făt-Frumos din lacrimă* de Mihai Eminescu, dramatizat de Margareta Niculescu, *Pădurea spânzuraților* de Liviu Rebreanu, *Baltagul* de Mihail Sadoveanu, *Mări sub pustiuri* de D.R. Popescu.

Întotdeauna în cazul adaptărilor se ridică întrebări referitoare la importanța pe care o are în această situație textul, autorul sau regizorul. Răspunsul la întrebare depinde de ceea ce urmărește spectatorul. În fiecare situație cele trei componente au importanța lor, deci e greu de definit cine dictează.

2. Opera dramatică în gimnaziu

Din punct de vedere al reprezentării cantitative în manualele de limba și literatura română, textele dramatice ocupă ultimul loc, după textele epice și lirice.

Contactul cu realitatea propriu-zisă a operei dramatice, adică vizionarea unui spectacol de teatru, nu se realizează decât la imboldul școlii. Elevii nu ajung decât foarte rar în sala de spectacol, vizionarea piesei se face adesea în sala de clasă, urmărindu-se versiunea filmată a piesei.

Înțelegerea specificității operei dramatice nu este dificilă, întrucât caracteristicile acesteia sunt ușor de observat: replicile, indicațiile scenice, dialogul, monologul și destinația: scrisă pentru a fi jucată pe scenă. Din această ultimă trăsătură rezidă o alta: sincretismul, combinarea mai multor mijloace de expresie pentru transmiterea mesajului: cuvântul, mișcarea scenică, gesturile, decorul, efectul de lumini, de sunete, vestimentația actorilor, cofura etc.

Pagina de carte cuprinzând textul operei dramatice se recunoaște foarte ușor: este realizată sub formă de dialoguri, replici ale personajelor însoțite de indicațiile scenice.

În analiza operelor dramatice se vor avea în vedere mai multe aspecte asupra cărora trebuie îndreptată atenția elevilor: structura operei dramatice, conflictul, personajele, tipologia acestora, numărul lor și mijloacele de caracterizare.

Opera dramatică se studiază, în gimnaziu, în clasa a VIII-a odată cu studierea textului comediei *O scrisoare pierdută* de I.L. Caragiale.

După studiul și interpretarea textului, în ceea ce privește modul de prezentare a acțiunii și a personajelor, pentru înțelegerea conceptului de operă dramatică se vor identifica împreună cu elevii componentele operei dramatice: replicile personajelor, didascalii (indicațiile scenice), acte și scene.

Pentru asimilarea cunoștințelor despre opera dramatică și caracteristicile acesteia, le propun elevilor următoarea activitate: împărți în trei grupe, vor avea de rezolvat anumite sarcini: fiecare grupă primește o fișă conținând un citat din opera *O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale:

- Grupa I: Actul I, scena I;
- Grupa II: Actul I, scena IV;
- Grupa III: Actul III, scena V.

Pe baza citatelor extrase din text vor rezolva următoarele cerințe:

- Prezintă evenimentele prezentate în fiecare scenă studiată;
- Transcrie din scena propusă spre lectură patru structuri scrise între paranteze relevante pentru decor, comportamentul personajelor și conturarea atmosferei.
- Prezintă schimbările de situație din finalul piesei, comparându-le cu evenimentele din citatele studiate.
- Găsește două asemănări și două deosebiri dintre fragmentele studiate și:

- Schiță (grupa I)
- Nuvelă (grupa II)
- Roman (grupa III)

După identificarea acestor componente, elevii vor putea formula definiția operei dramatice: „opera literară scrisă special pentru a fi reprezentată pe scena, în care autorul lasă personajele să trăiască prin replici dând indicații scenice care ghidează jocul actorilor și explică elementele de decor.”

Comedia este specia genului dramatic, care prezintă moravuri, personaje sau întâmplări într-un mod care stârnește râsul, având un final fericit. Comical își are sursele în situațiile prezentate, limbajul personajelor, caracterul acestora sau numele lor.

Fiecare membru al grupei va interpreta rolul personajului preferat din scena studiată:

Ștefan Tipătescu, Zoe Trahanache, Zaharia Trahanache, Ghiță Pristanda, Farfuridi și Brânzovenescu.

3. Opționalul, mod de a completa cunoștințele elevilor despre teatru

Având în vedere faptul că elevilor le place să interpreteze diferite roluri, să vizioneze filme, un opțional în care să-și etaleze talentele actricești și să le îmbogățească cunoștințele cu modul de punere în scenă a unei piese de teatru este binevenit.

Opționalul se numește *Literatura și teatrul* și se va desfășura în ritmul de o oră pe săptămână, iar activitățile vor fi diverse:

- vizionarea unor dramatizări ale operelor citite în anii anteriori:
 1. Schița *Un pedagog de școală nouă* de I.L.Caragiale
 2. Basmul *Povestea lui Harap-Alb* de Ion Creangă
 3. Nuvela *Alexandru Lăpușneanu* de Costache Negruzzi
 4. Nuvela *Două loturi* (Ion Luca Caragiale)
 5. Romanul *Copiii căpitanului Grant* de Jules Verne
- discutarea diferențelor dintre textul scris și film sau piesa de teatru;
- vizionare de interviuri cu regizori celebri;
- întâlniri cu scriitori.
- Evaluarea activității va consta în:
 - probe orale (interpretarea unui rol, dezbateri)
 - proiectul „Lumea teatrului”
 - portofoliul: „Personajul preferat”
 - concursuri gen:
 - ✚ „Recunoaște opera...recunoaște personajul”
 - ✚ „Cel mai bun povestitor”, „ Cel mai bun scenarist”
 - punerea în scenă a uneia dintre lecturile favorite

Punerea în scenă a unui text dramatic necesită și alte operațiuni, pe lângă etapele de alcătuire a scenariului: alegerea locului unde va fi jucat, procurarea recuzitei: obiectele necesare interpretării, vestimentația personajelor.

Participând la pregătirea spectacolului, elevii sunt nevoiți să citească textul din mai multe perspective: cea a personajelor, lipsite de intervenția naratorului, cea a naratorului, ale cărui sublinieri le vor transforma în indicații scenice, fiind atenți la detaliile referitoare la decor, timp și spațiu.

Diferența dintre simpla vizionare a unei adaptări gata create și acest tip de activitate constă în faptul că, în prima situație ei sunt doar niște spectatori, mai mult sau mai puțin atenți, iar în a doua ei devin creatori ai unui spectacol, recrează opera.

Bibliografie

1. CARAGIALE, I. L. *Teatrul și literatura*, în *Epoca* din 8 august 1897; reprodus după I. L. Caragiale, *Opere*, ediția critică citată, E.P.L., 1965, vol. IV.
2. CRĂCIUN, Corneliu, *Metodica predării limbii și literaturii române în gimnaziu și liceu*, Deva, Editura Emia, 2004.
3. KIVU, Dinu, *Teatrul la timpul prezent*, București, Editura Eminescu, 1993.
4. PAMFIL, Alina *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri deschise*, Editura Paralela 45, 2003

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ ÎN ȘCOALĂ ȘI FAMILIE

Prof. Pașca Adriana

Școala cu cls. I-VIII "Vasile Goldiș" Alba Iulia

Școala oferă elevilor cunoștințe, argumente, dovezi experimentale, contactul nemijlocit cu natura, pentru a înțelege măreția, diversitatea, frumusețea mediului înconjurător, precum și a posibilităților umanității de a o ocroti și de a conserva tot ceea ce ne înconjoară. Mediul înconjurător care ne oferă neconținut toate necesitățile existenței noastre este format din sisteme ecologice ce conțin pe lângă partea vie „biocenoză”, întreg ansamblul mediului fizico-chimic. Conduita oamenilor în sistemele ecologice naturale și antropizate, este decisivă pentru menținerea echilibrului ecologic și a productivității primare și secundare al fiecărui ecosistem în parte. Fiecare dintre noi trebuie să înțeleagă că poluarea naturii nu este numai un rezultat al dezvoltării tehnologiei ci și al prejudecății că omul este stăpânul naturii și ca atare, are drepturi nelimitate asupra ei.

Educația ecologică ar trebui să înceapă în familie prin puterea exemplului și apoi prin cea a cuvântului. „Există două cuvinte magice care indică felul în care copilul intră într-o relație cu mediul înconjurător. Acestea sunt: *imitația* și *modelul*. Nu frazele moralizatoare, nici povețele pline de sens, raționale, sunt cele care au efect asupra copilului, ci tot ce săvârșesc sub privirea sa adulții în mediul înconjurător” (Steiner, 1994).

La vârsta copilăriei, *jocul* este activitatea prioritară a copiilor care asigură dezvoltarea psihică și fizică a acestora. Prin joc și prin diferite activități specifice vârstei lor ei pot deveni responsabili față de mediul înconjurător. Copiii sunt dornici să - și ajute părinții la diferite munci. Li se pot încredința, supravegheați de adulți, diferite lucrări de grădinarit, măturatul, hrănirea animalelor etc. Responsabilitatea astfel câștigată îi obligă pe copii să fie mai ordonați cu lucrurile personale, să îngrijească plantele și animalele, din proprie inițiativă (Barna și colab., 1998).

În școala primară și gimnaziu, elevii sunt foarte receptivi la ce li se arată și ce li se spune în legătură cu mediul și sunt dispuși să acționeze. Menirea școlii este să ofere în mod gradat și în conformitate cu particularitățile de vârstă ale copiilor, cunoștințe științifice care motivează conduitele și normele eco-civice, să creeze activități educative și acțiuni ecologice.

În gimnaziu, educația pentru mediu trebuie să se realizeze la toate disciplinele, în activitățile școlare sau extrașcolare organizate de școală sau de

diverse instituții.

Educația ecologică are un caracter pluridisciplinar și interdisciplinar. Definitiv în formarea conștiinței ecologice este rodnicia activității tuturor cadrelor didactice, a educatorilor, învățătorilor, dar mai ales a profesorilor de biologie, care nu trebuie să rateze nici o ocazie, fie în cadrul orelor, fie în excursii sau alte activități, să abordeze și probleme de ecologie, care să contribuie gradat la formarea conștiinței ecologice.

Omul este parte componentă a lumii, alcătuirea organismului și funcțiile sale sunt determinate de mediul abiotic, biotic și social în care trăiește, fapt care trebuie evidențiat în fiecare lecție prin analiză, studiu de caz, jocuri de rol, dezbateri, problematizări. Omul se află în vârful multor piramide trofice, iar amplificarea biologică se răsfrânge asupra sănătății sale.

Existența umană este în strânsă legătură cu mediul natural și de aceea cunoașterea problemelor legate de ecologie devine o necesitate. Cea mai mare parte a bolilor umane sunt datorate poluării mediului cu substanțele chimice din alimente, aer, apă, sol etc., iar la aceștia se adaugă poluanții fizici cum ar fi zgomotul, radiațiile electromagnetice, dar și factorii biologici: virusuri, bacterii, paraziți, ciuperci. Aceste boli nu pot fi prevenite, cu toate progresele medicinei. Creșterea toleranței față de agenții nocivi, reprezintă un risc pentru sănătate, nicidecum o modalitate de apărare a organismului.

În realizarea educației ecologice trebuie să se țină seama de faptul că ea are un caracter interdisciplinar și pluridisciplinar. Studiind științele naturii în general și biologia în special, elevii vor deveni mai conștienți de rolul fiecăruia dintre noi în realizarea unei lumi mai bune și a unui mediu mai sănătos. Educația ecologică cuprinde însă în aria sa toată realitatea ambientală cu cele mai diverse aspecte ale sale (ecologice, politice, economice, juridice, sociale, culturale). Școala nu reușește însă să integreze cunoștințele despre mediu, asimilate la diferite obiecte de învățământ, pentru că nu se dispune de suficient timp și nici de specialiști integratori. Tocmai de aceea conferirea unui caracter interdisciplinar unor obiecte de învățământ poate contribui la integrarea informațiilor primite în sisteme ierarhice unitare (Pop și Barna, 1998).

Eficiența educației asupra mediului se poate aprecia numai prin efecte pe termen lung asupra comportamentului viitorului cetățean, rămânând însă

în vigoare și obligația de a avea o utilitate imediată. Educația ecologică trebuie să arate că succesul nu se poate obține fără o îmbinare a principiilor generale și a celor particulare într-o situație concretă.

Școala are menirea de a realiza o vie și susținută activitate privind educația ecologică și de protejare a mediului înconjurător, iar elevii sub îndrumarea cadrelor didactice pot să devină viitorii cetățeni, care trebuie să fie convinși de necesitatea protejării naturii și să devină factori activi în acțiunea de consiliere a omului cu natura.

Bibliografie:

1. Barna A., Pop, I., Moldovan A., (1998) – Predarea biologiei în învățământul gimnazial, Ed. Didactică și Pedagogică, București.
2. Pop, I., Barna, A., (1998) Educația ecologică – abordare interdisciplinară, Studii și cercetări din domeniul științelor socio-umane prezentate la Sesiunea Științifică Anuală 1998 a Acad. Române, filiala Cluj-Napoca, Ed. Argonaut, Cluj-Napoca.
3. Steiner, R. (1994) Arta educației. Discuții de seminar și conferințe asupra planului de învățământ, Ed. Triade, Cluj.

CU CARAGIALE: CITESC, CUNOSC, INTERPRETEZ

*Prof. David Aranca
Liceul Sportiv Alba Iulia*

Pentru anul 2012, la împlinirea a 160 de ani de la nașterea inegalabilului dramaturg român care a fost Caragiale, urmând deja șirul evenimentelor cultural-educative, elevii claselor a II-a de la Liceul Sportiv din Alba Iulia, împreună cu cei din clasa a III-a de la Școala Avram Iancu din Abrud s-au reunit într-un parteneriat școlar pentru a marca momentul pe măsura și priceperea lor.

Anul 2012 – are o importanță deosebită pentru cultura românească, pentru teatrul românesc, fiind desemnat „Anul Caragiale”, datorită dublei semnificații: marcarea a 160 de ani de la naștere și 100 de ani de la moartea lui Ion Luca Caragiale, dramaturg, nuvelist, pamfletar, poet, scriitor, director de teatru, comentator politic și ziarist român, de origine greacă.

Toate etapele proiectului educativ au fost lucrate cu temeinicie. Momentele de lectură publică au fost alese de profesoarele coordonatoare David Aranca și Râșteiu Ioana, cu sprijinul și la sugestia d-nei bibliotecare Onișoru Viorica de la biblioteca Casei Corpului Didactic Alba. Biografia lui Caragiale realizată în Power Point și prezentată de bibliotecara Liceului Sportiv Alba Iulia, Gheorghiu Raluca, a întregit bagajul informațional.

Elevii au realizat momente de succes practicând lectura interpretată teatral după schițele „D-I Goe”, „Vizita” și „Bubico”. Au

fost puse astfel în valoare deprinderile dobândite de elevi prin lectura cât și cunoștințele de documentare prin intermediul bibliotecii.

Lectura interpretată teatral, a fost completată cu o bogată expoziție de arte plastice având ca subiect schițele lecturate. Scene semnificative au fost redată în mod original de către elevi, astfel că au avut prilejul fiecare să abordeze secvența literară preferată.

Elevii Școlii cu clasele I-VIII Avram Iancu din Abrud au realizat dramatizări secvențiale din schițele lui Caragiale. Astfel D-I Goe s-a bucurat de aplauzele publicului prezent, părinți, invitați, voluntari ai Asociației Sprijiniți copiii și ai Asociației AGORA din Alba Iulia, reprezentanți ai Primăriei care au susținut și promovat activitatea în sine. Nu au fost mai prejos nici dramatizările realizate după schițele Vizita și Bubico. Micii actori și-au pus în valoare propriul talent, aducând în mijlocul adulților încă o dată pe Caragiale, desăvârșit creator de comedie și analist al moravurilor sociale.

În partea de încheiere, elevii școlilor partenere, coordonați de bibliotecara Viorica Onișoru au realizat și prezentat un atelier literar-interactiv, textele selectate având un scop bine definit: evidențierea prin satiră a manifestărilor decadente din societate, din schițele lucrate în primele trei etape ale activității. Împreună cu

asistența elevii au participat alegând fragmente literare selectând și recompunând texte, la atelierul “gură-urechi” îmbunătățindu-și totodată capacitatea de interpretare a unui rol.

Din punctul de vedere al organizatoarelor proiectului cultural-educativ, obiectivul de creștere a calității procesului instructiv-educativ prin stimularea interesului pentru lectură a fost realizat. De asemenea, rămân importante și de continuat acțiuni de genul „Citesc, cunosc, interpretez”.

Activitățile de acest tip conduc cu siguranță pe un drum lung, făcând parte din

multiplele modalități de formare a competențelor pentru lectură a elevilor mici și mari.

CU GHIOZDANUL PRIN CASTEL

Prof. DAVID ARANCA
Liceul sportiv alba Iulia

Excursiile școlare constituie un prilej de informare, documentare și cunoaștere a istoriei locurilor din România. Pentru elevii din Alba Iulia, cu o străveche istorie și capitală a Marii Uniri, monumentele, muzeul și cetatea sunt ceva obișnuit, în fiecare zi putând să le admire. Există și mai departe de porțile orașului nostru, locuri cu un bogat trecut istoric care pot fi descoperite de elevi. *Excursiile și taberele școlare* contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, a respectului pentru frumosul din natură, artă și cultură. Prin excursii, copiii pot cunoaște realizările oamenilor și locurile unde

s-au întâmplat evenimente importante pentru istoria zonei și a țării.

Spre a cunoaște noi locuri legate de trecutul îndepărtat al străbunilor, am pornit cu un grup de elevi mai mari și mai mici înspre

județul Hunedoara. Însoțiți de părinți și de alți dascăli care au dorit să ni se alăture ne-am îndreptat spre principalul obiectiv turistic: Castelul Corvineștilor sau al Huniazilor, important monument de arhitectură gotică din România.

Ajunși în apropiere, Castelul îi întâmpină cu măreție pe vizitatori. Ca orice excursioniști cu ghiozdanul pe umăr, ca să ne asigurăm că vom pleca cu un bagaj plin de cunoștințe, urcăm podul care asigură intrarea în curte și căutam un ghid care să ne introducă în atmosfera castelului. Interior impresionant, cu arhitectură din sec. al XIV lea, ansamblul de clădiri stârnește curiozitate și nu se lasă dezvăluit de mistere. Răspunsurile la întrebări ni le dă prompt ghidul nostru. Elevii Liceului Sportiv și însoțitorii lor descoperă rând pe rând fiecare încăpere precum și istoricul acesteia. Află astfel originea castelului, ridicat de Ion de Hunedoara în sec al XV-lea, pe locul unei vechi construcții pe o stâncă strategică, precum și elementele de arhitectură care îl fac atât de special.

Elevii își vor completa cunoștințele cu legenda construirii cetății și a donjonului - ultimul turn de apărare împotriva cotropitorilor turci, precum și cea a turnului NE BOISA - NU TE TEME, rămas neschimbat, din anii construirii.

Iancu de Hunedoara ca personalitate istorică a vremii rămâne învăluit în Legenda corbului, CORVUS, ceea ce în evul mediu însemna „înțelepciune și longevitate”. Punctul de atracție la care elevii vizitatori au pus câte o ilustrată în ghiozdan sau au făcut poze, a fost la sala armelor și la sala tronului. Evenimentele istorice le-au fost prezentate în succesiune astfel ca informațiile să fie pe înțelesul tuturor. În interiorul curții castelului, stă mărturie până astăzi o fântână de piatră care are de asemenea o legendă binecunoscută. Inscripția „Apă ai, inimă nu” este de fapt un reproș încrustat în piatră de prizonierii castelului. Acestora li s-a promis eliberarea în schimbul unei fântâni săpate în

piatră. Timp de 15 ani au muncit la fântână, iar când au găsit apa nu au primit eliberarea promisă.

Vizita se apropie de sfârșit. Mai punem în ghiozdan un pliant cu istoria castelului și o ilustrată cu fântâna. Nu pot lipsi nici micile suveniruri pentru cei dragi. Iancu de Hunedoara pare să vegheze din tablouri și gravuri, ca totul să se desfășoare conform programului, iar informațiile primite să fie de acum cunoștințe. Acest lucru l-au și dovedit elevii de la Liceul Sportiv. Au impresionat ghidul cu cunoștințele lor despre Iancu de Hunedoara. Nu au uitat faptul ca acesta a murit în anul 1456 după lupte grele și ca își are locul de veci în Catedrala Roman - Catolică Sf. Mihail din Alba Iulia. Pentru prețuirea de care s-a bucurat în acea vreme, pe piatra de mormânt stă scris „S-a stins lumina lumii”. Ne-am reîntors astfel la istoria orașului nostru, fie și prin rememorarea personalității celui care a fost Iancu de Hunedoara. Fiecare vizită la un obiectiv istoric este pe lângă o amintire plăcută și un plus la formarea și dezvoltarea conștiinței naționale, a dragostei și respectului față de valorile istoriei noastre.